

ВІДГУК

офіційного опонента на дисертаційну роботу

Струнгара Артура Валерійовича

"Інформаційно-аналітичний портал бібліотеки

як засіб наукової комунікації",

представлену на здобуття наукового ступеня

кандидата наук із соціальних комунікацій за спеціальністю

27.00.03 — книгознавство, бібліотекознавство, бібліографознавство

Актуальність теми дослідження. Використання порталів рішень і технологій у бібліотеках традиційно спрямоване на досягнення якісно нового рівня інформаційного забезпечення користувачів шляхом інтеграції та консолідації розподілених бібліотечних ресурсів. Прикладами можуть слугувати Британська бібліотека, створена 1972 року шляхом об'єднання книгозбірні Британського музею і ряду менш значущих колекцій, і Нью-Йоркська публічна бібліотека, що нараховує понад 80 філій у різних районах міста.

У дисертаційній роботі А. В. Струнгара порталів рішення та технологій спрямовані, з одного боку, на інтеграцію ресурсів дослідницьких центрів інформаційно-аналітичного спрямування, а, з іншого, на поглиблене розкриття матеріалів бібліотеки, орієтованих на науково-інформаційне забезпечення діяльності органів державної влади і органів місцевого самоврядування. Вирішення цих взаємопов'язаних завдань потребувало розробки наукової бази для створення спеціалізованого порталу бібліотеки з інформацією, орієтованою на управлінські структури, що водночас був би складовою мережі аналітичних центрів країни. Тому розглянуте в роботі Артура Валерійовича завдання створення теоретичних зasad формування та використання науково-аналітичної складової мережевих ресурсів порталу бібліотеки як засобу наукової комунікації є, безперечно, актуальним.

Зв'язок роботи з науковими програмами та темами

Дисертаційне дослідження виконано в рамках проведення планових науково-дослідних робіт Національної бібліотеки України імені В. І. Вернадського: «Розробка Екстранет-технологій формування та використання науково-інформаційних ресурсів» (затверджена постановою Бюро Відділення історії, філософії та права НАН України від 4 вересня 2007 р., протокол № 6; державної реєстрації № 0108U000682); «Розробка системотехнічних зasad та інформаційних технологій сховища даних наукової бібліотеки» (затверджена постановою Бюро Відділення історії, філософії та права НАН України від 29 вересня 2010 р., протокол № 7; державний реєстраційний номер теми 0111U005053).

Визначення об'єкта, предмета та мети досліджень з позицій теорії соціальних комунікацій і бібліотекознавства є коректним.

Обґрунтованість наукових положень, висновків і рекомендацій

Обґрунтованість одержаних у дисертаційному дослідженні наукових результатів і висновків забезпечена передусім методологічно вірним застосуванням комплексу загальнонаукових та спеціальних підходів і методів. Теоретико-методологічною базою дослідження є діалектичний, системний та прикладний аналіз класичних і сучасних праць вітчизняних і зарубіжних учених з соціальних технологій у цілому та бібліотекознавства зокрема. Позитивної оцінки заслуговує системний аналіз предмету дослідження, що проводився із залученням теорії інформаційних процесів та систем і спеціальних бібліометричних методів, зокрема, методу статистичного аналізу використання мережевих ресурсів.

Новизна дослідження та отриманих результатів і їх достовірність. Автором особисто:

обґрунтовано доцільність виокремлення та поглиблена розкриття бібліотечних ресурсів, орієнтованих на науково-інформаційне забезпечення діяльності органів державної влади та органів місцевого самоврядування на окремому сайті-супутнику порталу бібліотеки;

розроблено теоретичні засади побудови інформаційно-аналітичного порталу бібліотеки як засобу наукової комунікації, що передбачають формування проблемно-орієнтованих веб-ресурсів та організацію їх взаємовикористання з ресурсами мережі загальнодержавних і регіональних аналітичних центрів;

визначено когнітивно-орієнтований напрям розвитку інформаційно-аналітичного порталу бібліотеки на основі організації системи гіпертекстових зв'язків між спорідненими в семантичному аспекті суб'єктами й об'єктами наукових комунікацій і освоєнні інтегрованого технологічного циклу знаннєво орієнтованих процесів бібліографування, реферування та підготовки оглядово-аналітичних документів, що є передумовою для виділення з електронних ресурсів нових знань, які в явному вигляді в них не містяться;

проведено оцінку перспектив структурної трансформації бібліотеки, обумовленою технологічними трансформаціями — вона виступатиме системотвірним елементом комплексу, що включатиме власне бібліотеку, інформаційно-аналітичний центр і наукову установу, яка здійснюватиме продукування нових знань.

Достовірність наукових результатів у цілому підтверджується позитивним досвідом експлуатації інформаційно-аналітичного порталу «Центр досліджень соціальних комунікацій», розробленого з участю дисертанта.

Повнота викладу основних результатів дисертації в наукових фахових виданнях.

Зміст дисертації, її основні результати, висновки та рекомендації повністю викладено в 12-ти публікаціях автора, серед яких 6 одноосібних статей і 3 статті у співавторстві у наукових фахових виданнях України, рекомендованих для публікації матеріалів дисертаційних робіт, 3 – у збірниках праць міжнародних науково-практичних конференцій і 2 – в угорському виданні.

Особистий внесок здобувача. Наукові результати, висновки, наукові положення, викладені у дисертації, належать автору особисто. Переважна більшість публікаціях за темою дисертаційного дослідження є одноосібними. У 3-х статтях, опублікованих у співавторстві, автору належать аналіз і теоретичне узагальнення підходів до вирішення поставлених у дисертаційній роботі завдань.

Значущість висновків здобувача для науки і практики

Теоретична значимість дисертаційного дослідження полягає в розробці концептуальних зasad когнітивно-орієнтованого напрямку розвитку наукових комунікацій на інформаційно-аналітичному порталі бібліотеки та визначені напрямів технологічної та структурної трансформації бібліотеки в інтегрувану ланку інформаційної сфери суспільства.

Практична цінність полягає у покращенні інформаційного обслуговування управлінських структур шляхом удосконалення традиційних форм та методів цієї діяльності і створення в бібліотеках нових, геоінформаційних технологій, що інтегрують роботи з базами даних, процедури математичного аналізу і методи наочно-просторового наведення результатів цього аналізу.

Оцінка змісту дисертації. Структура наукового дослідження виважена і не викликає заперечень. У вступі А. В. Струнгаром обґрунтована актуальність теми, сформульовані мета, завдання, об'єкт та предмет дослідження, визначена джерельна база та методологія дослідження, розкрита наукова новизна, теоретичне і практичне значення. Зміст роботи викладено в трьох розділах «Науково-теоретичні підходи до формування інформаційно-аналітичного порталу бібліотеки як засобу наукової комунікації», «Мережеві рішення інформаційно-аналітичних служб бібліотек»» і «Структурно-функціональна організація інформаційно-аналітичного порталу бібліотеки», які мають логічну послідовність. Перший з них складає теоретичний базис дослідження,

другий – висвітлює вітчизняні та світові досягнення бібліотек у сфері інформаційно-аналітичної діяльності, а третій – розкриває сутність запропонованих дисертантом портальних рішень і технологій.

Автореферат і публікації автора відображають зміст, структуру, основні результати і висновки дисертації.

Зауваження по роботі

Поряд з вище перерахованими позитивними сторонами дисертаційного дослідження, слід зупинитися на зауваженнях і пропозиціях.

1. Технології інформаційно-аналітичного опрацювання документальних потоків розглядаються в роботі відокремлено від загальної бібліотечної технології. Слід було б приділити увагу їх інтеграції з тим, щоб вони утворювали єдиний цикл наукових технологій бібліографування, реферування, оглядово-аналітичної діяльності, бібліометрії та наукометрії. Ураховуючи задекларований курс переходу до суспільства знань, саме взаємопов'язана сукупність знаннєво орієнтованих технологій визначатиме обличчя бібліотеки ХХІ ст.

2. Робота виграла б при розгляді в ній інформаційно-технологічних зasad організації взаємодії аналітичних служб головних академічних бібліотек НАН, НАМН, НААН і НАПН.

3. У якості побажання слід вказати на потребу надання в подальшому посиленої уваги питанню підготовки кадрів для роботи з інформаційно-аналітичними технологіями в профільних вищих навчальних закладах. Зокрема, можна порекомендувати автору на основі отриманих теоретичних результатів і практичних напрацювань підготувати спецкурс «Наукові технології інформаційно-аналітичної діяльності бібліотек», оскільки розгортання робіт у цій сфері потребуватиме відповідного кадрового забезпечення.

Проте, ці зауваження та побажання мають рекомендаційний характер, вони не зменшують наукового значення дослідження.

Оцінка наукової роботи в цілому

Кандидатська дисертація являє собою нове вирішення актуального для соціальних комунікацій наукового завдання, що полягає в розробці теоретичних засад створення інформаційно-аналітичного порталу бібліотеки як засобу наукової комунікації.

За науковим рівнем, новизною постановки та розв'язання сформульованих завдань, обґрунтованістю основних положень і висновків, теоретичним та практичним значенням дисертаційна робота «Інформаційно-аналітичний портал бібліотеки як засіб наукової комунікації» відповідає існуючим вимогам стосовно кандидатських дисертацій, а її автор – **Струнгар Артур Валерійович** – заслуговує на присудження наукового ступеня кандидата наук із соціальних комунікацій за спеціальністю 27.00.03 – книгознавство, бібліотекознавство, бібліографознавство.

Офіційний опонент,

кандидат історичних наук,

директор Наукової бібліотеки

Національної академії керівних кадрів культури і мистецтв

В. О. Копанєва

НАЦІОНАЛЬНА
АКАДЕМІЯ КЕРІВНИХ КАДРІВ
КУЛЬТУРИ І МИСТЕЦТВ
ПІДПИС ЗАСВІДЧЮ

Копанєво В. О.

Начальник відділу кадрів

Марченко С. Г.